

Rapport

Datum: 5 december 2005
Rapportnummer: 2005/375

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop een betrokken ambtenaar hem op 22 oktober 2004 te woord heeft gestaan tijdens een verkeerscontrole. Verzoeker klaagt er in dit verband over dat de betrokken ambtenaar:

- hem dreigend heeft gezegd dat hij wel drie bekeuringen kon uitschrijven, maar dat verzoeker blij mocht zijn met slechts één bekeuring wegens het niet dragen van een autogordel;
- verzoeker heeft gevraagd of hij "effe zijn giro pas gaf";
- heeft gezegd: "goed, dan krijg je nu je tweede bekeuring voor het niet kunnen tonen van je rijbewijs";
- op verzoekers voorstel om zijn rijbewijs de volgende dag op het politiebureau te tonen, heeft gezegd: "jammer joh, en pas maar op anders geef ik je nog een derde bekeuring".

Verzoeker klaagt er tevens over dat de chef van het regionale politiekorps Utrecht zijn klacht van 24 oktober 2004 ongegrond heeft geacht, waarbij hij het advies van de klachtencommissie niet heeft gevolgd en doorslaggevend belang heeft toegekend aan "weinig zeggende getuigenverklaringen".

Verzoeker klaagt er verder over dat de korpschef de bejegening van de betrokken ambtenaar ongestraft heeft gelaten.

Beoordeling

Algemeen

1. Bij een verkeerscontrole op 22 oktober 2004 heeft betrokken ambtenaar R. verzoeker een bekeuring gegeven voor het niet dragen van zijn autogordel.

R. had van collega G. over de portofoon doorgekregen dat verzoeker geen gordel droeg op het moment dat hij G. passeerde. Toen R. verzoeker een stopteken gaf, droeg verzoeker wel een gordel. Verzoeker ontkende dat hij kort ervoor zonder gordel had gereden, en er ontstond een discussie tussen verzoeker en R.

2.1. Verzoeker heeft bij brief van 24 oktober 2004 aan het regionale politiekorps Utrecht geklaagd over de wijze waarop R. hem op 22 oktober 2004 te woord heeft gestaan en over het feit dat R. hem een bekeuring heeft gegeven voor het niet kunnen tonen van zijn rijbewijs, hetgeen R. volgens verzoeker uit rancune heeft gedaan als reactie op verzoekers weerwoord.

2.2. In zijn klachtbrief heeft verzoeker gesteld dat R. op 22 oktober 2004 tegen hem heeft gezegd dat hij in de ongeveer 25 meter tussen zijn collega G. en de plek waar R. stond snel die gordel heeft omgedaan. R. zou verder hebben gezegd dat wat verzoeker vond niet ter zake deed, want het was het woord van zijn collega tegen dat van verzoeker.

Volgens verzoeker heeft R. hem voorts dreigend verteld dat hij wel drie bekeuringen zou kunnen uitschrijven, en dat verzoeker blij mocht zijn met slechts de bekeuring voor het niet dragen van een autogordel.

Verzoeker heeft verder gesteld dat hij zijn rijbewijs niet kon overleggen, omdat hij vlak voor sluitingstijd naar de supermarkt was gereden en zijn rijbewijs had vergeten. Deze uitleg deed volgens R. niet ter zake. R. zou hebben gevraagd of hij "effe zijn giropas gaf", waarop verzoeker heeft aangegeven dit wel te willen doen, maar een meer beleefde formulering op prijs te stellen.

Volgens verzoeker werd het gedrag van R. ronduit stuitend en provocerend, en zei hij met een min lachje: "goed, dan krijg je nu je tweede bekeuring voor het niet kunnen tonen van je rijbewijs". Verzoeker heeft gesteld te hebben voorgesteld het rijbewijs de volgende dag op het politiebureau te tonen, waarop R. zou hebben gezegd: "jammer joh, en pas maar op anders geef ik je nog een derde bekeuring".

3. Tijdens het interne klachtonderzoek heeft R. op 16 november 2004 tegenover de klachtbehandelaar verklaard dat hij op 22 oktober 2004 met enkele collega's een verkeerscontrole heeft gehouden, waarbij hij als student zelfstandig bekeuringen mocht uitschrijven. Vooraf was afgesproken dat een bekeuring zou worden gegeven voor snelheidsovertredingen en het niet dragen van een gordel. R. heeft gesteld altijd één bekeuring uit te schrijven als bestuurders geen van de vereiste documenten bij zich hebben (rijbewijs, kentekenbewijs en keuringsbewijs).

Die dag kreeg R. van zijn collega G. een melding dat de bestuurder van een blauwe Opel geen gordel droeg. Hierop heeft R. verzoeker een stopteken gegeven en hij zag dat verzoeker wel een gordel droeg. R. heeft per portofoon bij G. gecheckt of G. het goed had gezien dat verzoeker geen gordel droeg, en G. gaf aan hiervan voor 100% zeker te zijn. R. heeft verklaard dat hij verzoeker heeft aangesproken en heeft gezegd dat verzoeker een bekeuring kreeg voor het niet dragen van een gordel, waarna verzoeker stellig ontkende dat hij geen gordel had gedragen. R. is een bekeuring gaan uitschrijven en er ontstond een discussie. Verzoeker bleef ontkennen dat hij zonder gordel had gereden. R. heeft verklaard dat hij verzoeker met "U" bleef aanspreken.

Volgens R. zat verzoeker nog in de auto en zei hij dat R. de bekeuring maar moest opsturen, waarbij hij gas gaf. R. heeft toen tegen verzoeker gezegd dat hij nog niet weg kon gaan en dat anders de rapen gaar zouden zijn, althans hij heeft woorden geuit met een dergelijke strekking.

R. heeft verzoeker naar zijn autopapieren gevraagd, welke verzoeker niet bij zich had. Nadat verzoeker had aangegeven dat hij wel een bankpas bij zich had, vroeg R. verzoeker of hij deze even mocht zien. Volgens R. heeft verzoeker hierop op een overdreven beleefde, vervelende en kleinerende manier gezegd: "Als je het vriendelijk vraagt. Zou ik dat even mogen zien mijnheer?"

R. heeft voorts verklaard dat verzoeker ook een bekeuring kreeg voor het niet tonen van zijn rijbewijs en dat hij wel drie bekeuringen kon uitschrijven. Volgens R. heeft hij dit gezegd om te laten weten dat alle overtredingen bekeurenswaardig waren.

R. heeft verder verklaard dat verzoeker tegen hem heeft gezegd dat hij maar een lullig Mavo-agentje was en dat hij heeft gezegd dat als hij R. was, hij vanavond niet op stap zou gaan, omdat R. maar zo'n pikkie had, waarbij verzoeker met duim en wijsvinger de maat zou hebben aangegeven.

R. heeft aangegeven dat hij zich gekwetst voelde en dat verzoeker kleinerend naar hem toe was.

Tenslotte heeft R. ontkend opmerkingen als "effe de giro pas geven" of "jammer joh" te hebben gemaakt.

4. Verzoeker heeft op 29 november 2004 tegenover de klachtbehandelaar verklaard dat de verklaring van R. onjuist is. Volgens verzoeker diende R. op zijn gedrag te worden aangesproken dan wel de politie te verlaten. R. deugt niet voor zijn vak en had gezien zijn leeftijd, zijn zoon kunnen zijn, aldus verzoeker.

Verzoeker had aangegeven dat hij wenste dat zijn klacht door de klachtencommissie in behandeling zou worden genomen.

5. Politieambtenaar G., die R. door de portofoon had doorgegeven dat verzoeker zonder autogordel reed, heeft tegenover de klachtbehandelaar verklaard dat R. nadat hij verzoeker had bekeurd, ontdaan naar hem toe was gekomen. Later die dag had R. verteld dat verzoeker stampij had gemaakt en tegen hem had gezegd dat hij een "mavo-agentje" was en dat hij een "klein pikkie" had. Volgens G. zat de denigrerende en minachtende manier waarop verzoeker R. had bejegend R. dwars.

6. Politieambtenaar B., die ook aanwezig was bij de verkeerscontrole, heeft tegenover de klachtbehandelaar verklaard dat zij op een gegeven moment een bekeuring aan het uitschrijven was, toen ze verderop geschreeuw hoorde. Ze zag dat R. met verzoeker in gesprek was en dat verzoeker met stemverheffing sprak. B. had niet kunnen horen wat ze tegen elkaar zeiden. B. heeft verklaard dat ze nog even heeft staan kijken, maar dat R. rustig bleef en zij weer verder ging met haar werk.

7. Politieambtenaar W., die eveneens bezig was met de verkeerscontrole, heeft tegenover de klachtbehandelaar verklaard dat zij zag dat R. met verzoeker bezig was en dat verzoeker met stemverheffing sprak. Toen verzoeker vertrokken was, zou R. hebben gezegd dat hij behoorlijk geschokt was door verzoekers reactie.

8. De klachtbehandelaar heeft op 6 december 2004 geconcludeerd dat de verklaringen van verzoeker en R. haaks op elkaar staan en dat de getuigen hebben gezien dat verzoeker met stemverheffing sprak en R. rustig bleef.

Verder heeft de klachtbehandelaar aangegeven dat R. heeft verklaard dat hij altijd bekeuringen uitschrijft als bestuurders hun autopapieren niet kunnen tonen.

De klachtbehandelaar heeft gesteld dat verzoeker wenste dat zijn klacht door de klachtencommissie zou worden behandeld, nu de verklaringen van verzoeker en R. tegenover elkaar staan.

Voorts heeft de klachtbehandelaar aangegeven dat R. kort na het voorval zijn gevoelens hierover heeft geuit bij zijn collega's. Verder had de praktijkbegeleider van R. aangegeven dat hij R. kent als een rustige wat introverte jongen, die leergierig en correct is, maar nog te weinig gezag uitstraalt. De praktijkbegeleider had ook aangegeven dat hij R. totaal niet herkende in verzoekers opmerkingen over R.

9. De commissie voor de politiekachten heeft zich op 11 februari 2005 van het geven van advies onthouden, omdat de verklaringen van verzoeker en R. haaks op elkaar stonden en geen van beiden voldoende onderbouwing hebben gegeven voor hun stellingen. Hierdoor heeft de commissie niet tot een inhoudelijk oordeel over de klacht kunnen komen.

10. Bij brief van 24 februari 2005 heeft de korpschef verzoeker namens de korpsbeheerder meegedeeld het advies van de klachtencommissie niet te volgen. De korpschef was van oordeel dat de verklaring van R. voldoende is ondersteund door verklaringen van getuigen. Hetgeen R. heeft verklaard, is direct aan collega's verteld en bovendien was er sprake van een opgewonden houding van verzoeker en een rustige houding van R., aldus de korpschef. De korpschef achtte de klacht ongegrond.

I. Ten aanzien van de bejegening

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat een politieambtenaar hem op 22 oktober 2004 onheus heeft bejegend tijdens een verkeerscontrole.

De betrokken ambtenaar zou verzoeker dreigend hebben gezegd dat hij hem wel drie bekeuringen kon uitschrijven, maar dat verzoeker blij mocht zijn met slechts één bekeuring wegens het niet dragen van een autogordel; hij zou verzoeker hebben gevraagd of hij "effe

zijn giropas gaf"; hij zou hebben gezegd: "goed, dan krijg je nu je tweede bekeuring voor het niet kunnen tonen van je rijbewijs"; op verzoekers voorstel om zijn rijbewijs de volgende dag op het politiebureau te tonen, zou hij hebben gezegd: "jammer joh, en pas maar op anders geef ik je nog een derde bekeuring."

2.1. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman bij brief van 21 april 2005 verwezen naar de rapportage die de klachtbehandelaar tijdens de interne klachtbehandeling heeft opgemaakt. Deze rapportage geeft voldoende antwoord op verzoekers klacht, aldus de korpsbeheerder.

2.2. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman een afschrift doen toekomen van de aantekeningen die betrokken ambtenaar R. kort na het contact met verzoeker in zijn notitieboekje heeft gemaakt. Hierin heeft R. geschreven dat verzoeker bleef ontkennen dat hij geen gordel droeg, en dat er een discussie volgde. Op een gegeven moment schreef R. toch de bekeuring uit. Voorts vroeg R. verzoeker naar zijn rijbewijs, kentekenbewijs en keuringsbewijs, maar deze had hij niet bij zich. Hierop gaf R. verzoeker een bekeuring wegens het niet kunnen tonen van zijn rijbewijs, waarbij R. zei dat hij eigenlijk drie bekeuringen kon geven.

Verder had R. in zijn aantekeningen vermeld dat verzoeker telkens erg onvriendelijk, kleinerend en denigrerend was en dat hij opmerkingen had gemaakt als "lullig Mavo-agentje" en "niet op stap gaan vanavond, want je hebt maar zo'n klein pikkie".

3. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder heeft verzoeker de Nationale ombudsman op 9 mei 2005 laten weten het niet eens te zijn met het standpunt van de korpsbeheerder. Volgens verzoeker gaat de korpsbeheerder voorbij aan het feit dat R. tijdens het incident geen gebruik heeft gemaakt van zijn portofoon, terwijl dit wel voor de hand zou liggen. Verder was R. volgens verzoeker op de hoogte van het feit dat verzoeker een klacht tegen hem zou indienen.

Voorts heeft verzoeker opgemerkt dat de korpschef belang hecht aan het feit dat R. het voorval direct ter sprake heeft gebracht bij brigadier G., maar dat hij er aan voorbij gaat dat verzoeker diezelfde avond naar het politiebureau heeft gebeld met de vraag hoe hij een klacht kon indienen.

4. Op 24 mei 2005 heeft betrokken ambtenaar R. telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat hij niet dreigend tegen verzoeker heeft gezegd dat hij hem wel drie bekeuringen kon uitschrijven en dat hij blij mocht zijn met slechts één bekeuring. R. heeft aangegeven dat burgers vaak denken dat ze niet in overtreding zijn, terwijl ze een auto besturen en geen rijbewijs, kenteken en keuringsbewijs bij zich hebben, en dat hij ze er dan bewust van wil laten zijn welke overtredingen ze hebben begaan.

Voorts heeft R. ontkend dat hij verzoeker heeft gevraagd of hij "effe zijn giropas gaf". Nadat verzoeker had aangegeven dat hij een bankpas bij zich had, had R. hem gevraagd of hij die dan even mocht zien, aldus R.

R. heeft verder verklaard dat het niet waar is dat hij met een min lachje tegen verzoeker heeft gezegd: "goed, dan krijg je nu je tweede bekeuring voor het niet kunnen tonen van je rijbewijs." Volgens R. heeft hij verzoeker uiteindelijk wel twee bekeuringen gegeven. Hij heeft verklaard dat wanneer een burger geen van zijn autopapieren bij zich heeft, hij één bekeuring uitschrijft. R. wilde verzoeker dan ook een bekeuring uitschrijven omdat hij al die documenten niet bij zich had. In het begin durfde hij dat niet te doen, maar later bedacht hij zich omdat hij verzoekers gedrag niet wilde belonen.

Tenslotte heeft R. verklaard dat het helemaal nergens op slaat dat hij zou hebben gezegd: "jammer joh, en pas maar op anders geef ik je nog een derde bekeuring." R. heeft gesteld dat hij die bewoordingen helemaal niet heeft gebruikt en dat hij zich niet eens meer kan herinneren dat verzoeker voorstelde om zijn rijbewijs later op het politiebureau te tonen.

5. In reactie op de verklaring van betrokken ambtenaar R. heeft verzoeker tijdens een telefoongesprek op 13 juli 2005 laten weten dat hij bij zijn standpunt blijft.

Beoordeling

6. In het algemeen onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel over een (onderdeel van een) klacht, als de stellingen van verzoeker op dat punt lijnrecht staan tegenover de stellingen van het bestuursorgaan. Die situatie doet zich niet voor als er sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene stelling meer betekenis kan worden gehecht dan aan de andere stelling.

7. Gelet op de door verzoeker en betrokken ambtenaar R. afgelegde verklaringen acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat R. tegen verzoeker heeft gezegd dat hij één bekeuring kreeg wegens het niet bij zich hebben van zijn autopapieren, maar dat hij er eigenlijk wel drie kon uitschrijven, althans dat R. woorden met een dergelijke strekking heeft gebruikt. De Nationale ombudsman oordeelt dat het op zichzelf gezien niet onjuist is om een burger op diens overtredingen en de eventuele consequenties daarvan te wijzen. Op welke toon R. dit tegen verzoeker heeft gezegd, is niet vast komen te staan. Volgens verzoeker heeft R. dit dreigend tegen hem gezegd, hetgeen R. stellig heeft ontkend.

Ook ten aanzien van de overige bejegeningssklachten staat de lezing van verzoeker over de gang van zaken tijdens het uitschrijven van de bekeuringen lijnrecht tegenover de lezing van betrokken ambtenaar R. Volgens verzoeker heeft R. een aantal opmerkingen gemaakt, welke R. alle heeft ontkend te hebben gemaakt.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat er geen sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene stelling meer betekenis kan worden toegekend dan aan de andere stelling. Weliswaar hebben de ambtenaren G., B. en W. een verklaring afgelegd die de verklaring van R. ondersteunt, echter, deze ambtenaren zijn geen getuige van het voorval geweest en hun verklaring zijn voornamelijk gebaseerd op hetgeen R. hun heeft verteld. De aantekeningen in het notitieboekje van R. zijn evenmin van toegevoegde waarde, omdat deze zijn gebaseerd op de belevingen van R. en dus niet objectief zijn.

De Nationale ombudsman onthoudt zich op dit punt van het geven van een oordeel.

II. Ten aanzien van de klachtafhandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de korpschef (namens de korpsbeheerder) het advies van de klachtencommissie niet heeft gevolgd en zijn klacht ongegrond heeft geacht, waarbij hij doorslaggevende betekenis heeft toegekend aan volgens verzoeker weinig zeggende getuigenverklaringen.

2. De korpsbeheerder heeft in haar brief aan de Nationale ombudsman aangegeven dat een aantal argumenten door de korpschef als voldoende zwaarwegend is aangemerkt om dit klachtonderdeel ongegrond te achten. Het gaat daarbij om de verklaringen van de collega's B. en W., waarin is vermeld dat zij vanaf een afstand hebben gezien en gehoord dat verzoeker met stemverheffing sprak en R. rustig bleef; het feit dat R. het voorval direct ter sprake bracht bij de aanwezige brigadier G.; de opmerking van R. zelf, waarbij hij openlijk aangeeft dat hij op zijn benen stond te trillen door het incident, hetgeen strookt met de indruk die de praktijkbegeleider heeft van R. als een rustige, wat introverte jongen. Als R. het gedrag had vertoond zoals dat door verzoeker is omschreven, zou dat de collega's zeker zijn opgevallen, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

Dit beginsel brengt mee dat een bestuursorgaan zijn reactie op een klacht dient te onderbouwen met een feitelijk juiste motivering.

4. Wanneer de korpsbeheerder bij de interne klachtafhandeling een oordeel geeft dat afwijkt van het advies van de klachtencommissie, dient zij ingevolge de Algemene wet bestuursrecht de reden voor die afwijking kenbaar te maken (zie Achtergrond).

Hoewel de Nationale ombudsman de mening van de korpsbeheerder niet deelt en het advies van de klachtencommissie zou volgen, oordeelt de Nationale ombudsman dat de korpsbeheerder haar oordeel wel voldoende heeft gemotiveerd. De korpsbeheerder heeft immers aangegeven dat zij van mening is dat de verklaring van R. voldoende is ondersteund door de verklaringen van zijn collega's.

Hiermee is niet gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van de bestraffing

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de korpschef (namens de korpsbeheerder) de betrokken ambtenaar niet heeft gestraft voor de wijze waarop de betrokken ambtenaar verzoeker heeft bejegend.

2. De korpsbeheerder heeft in haar brief aan de Nationale ombudsman gesteld dat verzoekers vraagstelling op dit punt niet past in de doelstelling van de klachtenregeling, namelijk herstel van vertrouwen in de politie en het leren van gemaakte fouten. De eventuele bestraffing van een medewerker naar aanleiding van een klacht is bovendien een interne aangelegenheid, waarover geen verantwoording wordt afgelegd aan een verzoeker, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

4. Het feit dat de Nationale ombudsman het oordeel van de korpsbeheerder niet deelt, wil nog niet zeggen dat de betrokken ambtenaar verzoeker daadwerkelijk onheus heeft bejegend. De Nationale ombudsman heeft zich onthouden van een oordeel hierover (zie hierboven onder I.). Verzoekers verklaring omtrent de bejegening staat immers recht tegenover de verklaring van betrokken ambtenaar R. Er was dan ook geen reden om betrokken ambtenaar R. op zijn gedrag aan te spreken.

De korpsbeheerder heeft dan ook niet gehandeld in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht is niet gegrond ten aanzien van:

de klachtafhandeling;

de bestraffing.

Ten aanzien van de bejegening onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel.

Onderzoek

Op 2 maart 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V. te Austerlitz, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht (de burgemeester van Utrecht), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd betrokken ambtenaar R. een aantal specifieke vragen gesteld, waarna verzoeker de gelegenheid kreeg op de verklaring van R. te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties van verzoeker en de betrokken ambtenaar R. gaven geen aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen. De korpsbeheerder gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 2 maart 2005, met bijlagen over verzoekers klacht.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 11 april 2005.

Standpunt van de korpsbeheerder van 21 april 2005.

Reactie van verzoeker van 9 mei 2005.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar R. van 24 mei 2005.

Telefonische verklaring van verzoeker van 13 juli 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Artikel 9:16 Algemene wet bestuursrecht

"Indien de conclusies van het bestuursorgaan afwijken van het advies, wordt in de conclusies de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies meegezonden met de kennisgeving, bedoeld in artikel 9:12."